

לא כולם מחלהבים מ, ציפור הנפש"

השבועון היחידי בארץ להומור ולסאטירה

יוצא בימי חמישי כשבועון נפרד ללא תוספת עתון יומי
כל שהוא.

בעריכת: דן בן-אמוץ, חיים חפר, שמעון צבר, עמוס קינן

12 עמודים — 50 אגורות.

לפנה-צ, אחה-צ וכערב

בכתות קטנות למבורגים

אנגלית, עברית, צרפתית, גרמנית, רוסית,
ערבית, ספרדית, איטלקית, פורטוגזית

קורסים מיוחדים לתלמידי בתי-ספר תיכוניים ויטודיים
תל-אביב

היפח

החלופ 27, טל. 69265

נחלת-בנימין 2, טל. 56347

האטרקציה של
ספורט החורף בישראל
"קארטינג"

פתוח מ-4 עד הצות

מגרש "יריד המורח"
מול תחנת פו"

הצטרף למועדון

ספרים

מקור לאחר המלחמה

עיסקת השוקולד (מאת חיים גורי, הוצאת הקיבוץ המאוחד). היא הפרוזה של משורר הפלמ"ח. זוהי יצירתו הפרוזאית הראשונה של חיים גורי. אחת היצירות הראשונות של הספרות הישראלית הצעירה.

נושאה הוא האנשים של תקופת לאחר-המלחמה, אותם שהיו מסוגלים להתפשר עם הדרישות של המציאות החדשה, הדורסת את המציאות שקדמה לה, ואתם שלא היו מסוגלים להשלים איתה, לחיות בה או למחות נגדה, (כי גם במתאה יש מין השלמה):

"אני אוזל והולך, אוזל והולך. המוכן מאליו שבמצבי שולל ממני את הקולות הרועמים ואת הזכות להיות מיקרה נוסף של עוול או תוספת חרפה. אני כאן מפני שלא ראו אותי, ממשיך להיות בלתי-נראה. אינני תורם דבר, ואינני גוזל בכך מאומה. כל התנהגות אחרת תאלץ אותי לייחס חשיבות למעשי ובכך, ביוזעם, אתרום תרומה אוילית ומרושעת לחוסר-הטעם העצום סביב-סביב."

זהו סיפור מוזר על שני אנשים זרים, בלתי-יוזעים, הנפגשים בעיר זרה, בלתי-ידועה, בזמן בלתי-ידוע, לאחר מלחמה בלתי-ידועה.

תקופת הסיפור יכולה להיות התקופה של לאחר מלחמת-העולם. המקום יכול להיות אירופה, ועיסקת השוקולד יכולה להיות עיסקת השילומים. אך אין לכך שום חשיבות, משום שהספר נמצא מחוץ לגבולות הזמן והמקום. הוא יכול לקרות בכל מקום, בכל זמן, בשום מקום, או בשום זמן.

הנידונים למוות בשספר אינם יכולים לנסות לתקן את העולם, משום שגם התיקון האישי, המוגבל, היחידי האפשרי, כאילו נגזר תן הכרה לכל העוולות שנשארו בלתי-מתוקנות.

הנידונים לחיים משלימים עם כל זה. זהו השלמה גוררת עימה את הסחר-ומכר במעשי גדולים, שנעשו או שלא נעשו. את ההתפשרות עם החיים.

שני האנשים הזרים, שחיו בעיר הזרה, נפרדים. האחד מפסיק לחיות, והשני חוזר אל החיים, אל הנשארים, אותם שקמו על חורבותיהם של המתים. הוא מבצע את עיסקת השוקולד.

עלמות של שמש. כתיבתו של חיים גורי היא מורכבת ומאונכת. יש בסגנונו ליריקה נפלאה: "הנה הם שבים מן האגמים והיערות, וחופי-הים, מבתי-המלון הבינלאומיים, מחורשות-האורן וארמונות-השיש והדקלים, מסעודות על המרפסת הרחבה תחת סוכייה-בדו, עלמות של שמש ושל מים."

ואנטי-ליריקה גרוטסקית, קפקאית: "עם זאת לא קפץ ידו וזכה לראות את שמו חקוק בשיש מעל מיטות החולים ובבית-התמחוי ובבית-היתומות, שצעקתן האילמת ממלאה את חלל העולם."

המשמעות של הדברים מצויות במתחים שבין השורות, בין הקטעים, בעירוב של הזכרונות במציאות, של העבר בהווה, של דמויות ידועות בבלתי-ידועות.

בספר אין שום טכניקה ספרותית מקורית. בלתי-אין בו דמויות אמיתיות, השתלשלות של עלילה ומיבנה של סיפור. למרות זה, זוהי ספרות טהורה, וספרות טהורה נמצאת מעל לכל הפרטים הללו. לא חשוב אם היא משתמשת בהם או אינה משתמשת בהם. ספרו של חיים גורי מקדים את רוב סופרי הדור בישראל, בני המאה התשע עשרה, במאה שנה.

חיים בלי ילום

החי על המת (רומן מאת אהרון מגד, הוצאת עם עובד) הוא סיפורו של דור תלוש, המנסה לחיות על חשבונו ובזכותו של הדור שקדם לו.

את שני הדורות מייצגים בספר שני גיבורים. האחד, יונה רבינוביץ, מתחייב תמורת שכר חודשי קבוע לתאר את קורות חייו של השני, אברהם דהידוב.

אין הוא מצליח בכך, משום שהוא טפיל. אין הוא איש יוצר חי. דמותו של דהידוב, הגיבור הלאומי, מאפילה עליו. אין הוא מסוגל להתמודד איתה. הוא חי על חשבונה במשך שנתים, ולבסוף, לאחר שכתובתו נכשלה, הוא מועמד למשפט כאשמת אי-מילוי התחייבות.

אהרון מגד השתמש בטכניקה של סיפור-

בתוך-סיפור, בצורה אמנותית משוכללת. שתי העלילות של שני הגיבורים שזורות האחת בשנייה באופן טבעי, שוטף. שתי הדמויות הנפרדות, המאירות אחת את השנייה, מעוצבות עיצוב ריאליסטי, אובייקטיבי, רבי-צדדי.

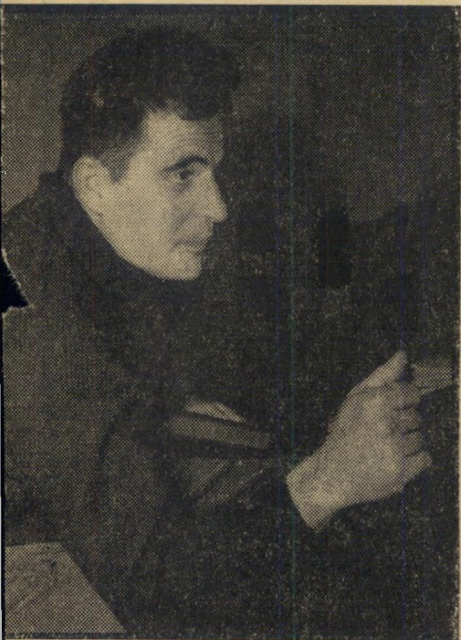
אבל כל זה אינו מעלה את הספר מעל לרמתו הבינונית. הסגנון הטוב, הנושא היעניין, השימוש באמצעים משוכללים להפלת הדמויות, אינם מכסים על חוסר השי-ראה אמיתית.

חסר בספר ההרכב הגבישי, ההופך את האפר ליהלום.

מה באמת?

כל האמת (לקט מתוכנית הרדיו כל האמת, ערוך בידי עדה בן-נחום; הוצאת אלגו: 126 עמ') ישנם כל מיני סוגים של הומור. יש הומור כללי, למשל: "הדבר היעקרי במיטבח הזה (המיטבח היחיד שי-האזניה שלום) היא מסחטה... היא סחטה את המיץ של האשכול, אותו אשכול שהיא מחזיקה בין שיניה" (עדה בן נחום). הוא כללי, כי הוא עשוי בשביל כולם — אותם המבינים שהאשכול הוא ראש-המשלה לוי אשכול. מי שלא הבין את זה בפעם הראשון נה, יבין בפעם השניה.

יש הומור ארוך: "מכיוון שמים פשוט אין לנו, כדאי היה להשתמש במוביל להז-

חיים גורי

שוקולד ושילומים

רמת משהו המכיל הרבה מים. ומה מתאיב להגדרה זאת יותר מאינפורמציה? הרבה מאוד מים עם אחוז-מליחות משתנה. מצד שני, גם המוביל עצמו, מבחינה טכנית, מתאים מאד להזרמת אינפורמציה. נניח, למשל, שיש בידו חתיכת אינפורמציה טובה... (עדה בן נחום). רק מי שמצליח לקרוא את הדבר הזה עד סופו, יודע אם זה מצחיק או לא.

יש הומור מצחיק: "הולנד היא מדינה קטנה, יפה ושטוחה, כמו הרבה שחקניות קולנוע אנגליות" (שמואל שי). זה מצחיק, כי זה גורא מזכיר את המילה המצחיקה חזה.

יש הומור מטורף: "הטרלו זה שם של עיירה בדרום צרפת בקוט ד'אזור, שבת-חילת המאה השבע-עשרה היתה אבן-מריבה. פיליפ השני, שהיה בנו של האפיפיור פיוס התשיעי, היה מאוהב בליידי המילטון, שהיתה בתו של מלך אנגליה באותה תקופה, ורצה לתת לה את חטרלו במתנה... אבל דעת-הקהל, ובראשה שקספיר, התנגדה לזה בחריפות, ובסופו של דבר פרצה מל-חמה" (עמוס קינן).

יש הומור רציני: "דמוקרטיה זה משטר בו כל אדם יכול לומר את מה שהוא חושב, אבל למי יש חשק לחשוב?" (אמנון גיקוב). כל אותם שיש להם חוש-הומור די כללי, המסוגל להקפיד את כל הסוגים האלה, יוכלו לקרוא בהנאה את אוסף הקטעים, לקוחים מתוכנית הרדיו כל האמת. תוכנית שבה נשאלים אנשי-צוות שאלה, משיבים עליה השובות שונות, שרק אחת מהן נכונה.